

Związek Międzygminny ds. Ekologii w Żywcu
"Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie - Faza IIA"

Projekt, który zmienił Żywiecczyznę

Antoni Szlagor

Przewodniczący Zgromadzenia Związku Międzygminnego ds. Ekologii w Żywcu
Burmistrz Żywca

Wspólnie z gminami zrzeszonymi w Związku Międzygminnym ds. Ekologii Miasto Żywiec od wielu lat realizowało Projekt „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie”, dzięki któremu uregulowane zostały kwestie gospodarki wodno-ściekowej na Żywiecczyźnie, a kolejne gospodarstwa domowe mogą cieszyć się posiadaniem własnej kanalizacji. Warto zaznaczyć, że program „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie” został w ostatnim czasie wyróżniony prestiżową nagrodą Ekolaur XX-lecia Polskiej Izby Ekologii. Ta nagroda jest chyba najlepszym dowodem na to, jak ważna była ta inwestycja w naszym regionie. Dzięki projektowi Żywiecczyzna zyskała szereg ważnych korzyści. Poprawiła się jakość życia mieszkańców, a także podniosła się atrakcyjność regionu dla inwestorów oraz turystów. Co najważniejsze uregulowany został problem niekontrolowanego przedostawania się ścieków do gleby i sieci rzecznej, a gminy zyskały nowe możliwości, które będą służyć przez wiele lat.

dr Janusz Michałek

Pełnomocnik ds. Realizacji Projektu (MAO) w ZMGE Żywiec

Pierwszą w historii Żywiecczyzny inwestycją, która w sposób istotny i ostateczny reguluje gospodarkę wodno-ściekową na terenie regionu jest projekt „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie”. Dzięki pozyskanym środkom finansowym oraz ogromnemu zakresowi prac udało się dostosować system gospodarki wodno-ściekowej na Żywiecczyźnie do norm prawa polskiego i unijnego. Projekt wpłynął pozytywnie na ochronę środowiska naturalnego chroniąc jego potencjał ekologiczny oraz podnosząc poziom życia mieszkańców gmin. Uzbrojenie terenu w sieć kanalizacyjną zwiększyło atrakcyjność gminy dla inwestorów zewnętrznych, co pośrednio przyczyniło się do lokalnego wzrostu gospodarczego w tym wzroście zatrudnienia. Gminy z powiatu żywieckiego zyskały szereg korzyści m.in. polepszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz jakości gleby, utworzenie jednolitego systemu kanalizacji sanitarnej, globalne uporządkowanie gospodarki ściekowej, ograniczenie wydatków gospodarstw domowych na neutralizację ścieków we własnym zakresie, znacząca poprawa jakości wody pitnej oraz wody w kąpieliskach, zwiększenie atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej gmin.

Józef Bednarz

Przewodniczący Zarządu ZMGE Żywiec

Głównym celem Projektu "Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie - Faza IIA " jest poprawa jakości środowiska poprzez rozbudowę i modernizację systemu wodno-kanalizacyjnego. Inwestycja obejmuje budowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, modernizację istniejącej sieci oraz prace na terenie oczyszczalni ścieków w Cięciniu. Ponadto celem prowadzonych prac jest także wyeliminowanie powstałych nieszczelności jak również zapewnienie odpowiednich parametrów technicznych rurociągów na dalsze lata eksploatacji.

O Związku

Związek Międzygminny ds. Ekologii w Żywcu jest podmiotem odpowiedzialnym za realizację i koordynację Projektu „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie”. To Beneficjent projektu, zarządzający środkami Funduszu Spójności.

Związek Międzygminny ds. Ekologii w Żywcu jest zlokalizowany na terenie powiatu żywieckiego (południowa części województwa śląskiego). Gminami członkowskimi Związku, które realizują Projekt, są: Gilowice, Jeleśnia, Koszarawa, Lipowa, Łodygowice, Miłówka, Radziechowy – Wieprz, Rajcza, Ujszoły, Węgierska Górka oraz Żywiec. Związek działa na podstawie art. 64 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r., Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.). Jego głównym zadaniem jest wykonywanie przedsięwzięć proekologicznych na terenie jedenastu gmin powiatu żywieckiego.

Początki działalności Związku sięgają roku 1991, w którym Urząd Rady Ministrów zarejestrował Związek Komunalny ds. Gazyfikacji w Żywcu obejmujący swoim zasięgiem gminy: Istebna, Jeleśnia, Lipowa, Łodygowice, Miłówka, Rajcza, Radziechowy-Wieprz, Swinna, Ujszoły, Węgierska Górka oraz Żywiec. Wtedy zakładano, że podstawą jego działalności będzie wdrażanie inwestycji proekologicznych, które zwiększą atrakcyjność i zdynamizują proces rozwoju turystycznego gmin członkowskich. Głównie chodziło o wyeliminowanie zanieczyszczeń powietrza oraz o rozwiązanie kwestii gospodarki odpadami i potrzebę ochrony zasobów wodnych. Temu celowi miała służyć m.in. gazyfikacja powiatu żywieckiego.

W styczniu 1994 r. Związek przekształcił się w Związek Komunalny ds. Ekologii i rozpoczął budowę zakładu utylizacji odpadów stałych, składającego się z sortowni surowców wtórnych, kompostowni oraz składowiska odpadów komunalnych. Po zakończeniu głównych prac, w celu kontynuacji zadania powołano Spółkę „Beskid”. W maju 2000 r. Związek Komunalny ds. Ekologii ustawowo przekształcił się w Związek Międzygminny ds. Ekologii i funkcjonuje pod tą nazwą do dnia dzisiejszego.

Obecnie na terenie gmin zrzeszonych w Związku, wdrażany jest projekt pod nazwą „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie”. Faza I i II Projektu dobiegła końca, a aktualnie realizowana jest Faza IIA inwestycji.

Organy Związku

Zgromadzenie Związku

Organem stanowiącym i kontrolnym Związku jest Zgromadzenie, które tworzą przedstawiciele gmin. Pracami Zgromadzenia kieruje burmistrz miasta Żywca Antoni Szlagor, pozostali członkowie to wójtowie gmin. To oni określają całokształt zasad zarządzania i funkcjonowania Związku.

Zarząd Związku

Organem wykonawczym Związku jest Zarząd, który tworzy sześciu członków Zgromadzenia. Zarząd kieruje bieżącą pracą oraz nadzoruje Projekt „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie”. Aktualny skład Zarządu Związku Międzygminnego ds. Ekologii w Żywcu:

1. **Józef Bednarz** – Przewodniczący Zarządu
2. **Małgorzata Bieszczał** – Zastępca Przewodniczącego Zarządu (Zastępca Burmistrza Miasta Żywiec)
3. **Anna Wasilewska** – Członek Zarządu (Wójt Gminy Jeleśnia)
4. **Andrzej Pięta** – Członek Zarządu (Wójt Gminy Łodygowice)
5. **Robert Piętka** – Członek Zarządu (Wójt Gminy Miłówka)
6. **Piotr Tyrlik** – Członek Zarządu (Wójt Gminy Węgierska Górka)

Jednostka Realizująca Projekt

Same prace związane z realizacją inwestycji prowadzi Jednostka Realizująca Projekt. Zgodnie z unijnymi wymaganiami, w przypadku przedsięwzięć Funduszu Spójności realizacja Projektu wymaga powołania specjalnej struktury, która będzie odpowiedzialna za przygotowanie, organizację i monitorowanie realizacji Projektu na płaszczyźnie technicznej, finansowo-księgowej, prawnej i promocyjnej.

Faza II A projektu

27 kwietnia 2018r. Związek Międzygminny ds. Ekologii w Żywcu podpisał umowę z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na realizację Projektu „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie – Faza IIA” nr POIS 02.03.00–00–0103/17 w ramach działania 2.3 „Gospodarka wodno – ściekowa w aglomeracjach” Oś Priorytetowa II „Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu” Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020.

Cel Projektu:

Głównym celem Projektu jest poprawa jakości środowiska poprzez rozbudowę i modernizację systemu wodno-kanalizacyjnego na terenie Żywiecczyzny.

Zakres Projektu:

Zakres rzeczowy jest kontynuacją działań podjętych w ramach Fazy II Projektu i obejmuje głównie dalszą rozbudowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej.

Zakres inwestycji:

- ◆ Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w systemie grawitacyjno-tłocznym o łącznej długości 133,45 km (w tym 99,81 km w Aglomeracji Żywiec oraz 33,64 km w Aglomeracji Węgierska Górka);
- ◆ Modernizacja sieci kanalizacyjnej. Łącznie w ramach Projektu przewidziano do uszczelnienia 119,63 km sieci kanalizacji sanitarnej na obszarze gmin;
- ◆ Modernizacja Oczyszczalni Ścieków w Ciężynie obejmująca przebudowę i remont układu separacji zawiesiny mineralnej.
- ◆ Montaż i uruchomienie wysokoelektywnego układu do separacji części mineralnych ze ścieków pozwoli na usunięcie piasku z efektywnością min. 95% dla ziarna powyżej 0,2 mm dla przepływu nominalnego do 600 m³/h, co pozwoli na usprawnienie całego procesu oczyszczania ścieków i zabezpieczy przed niszczyliem działaniem piasku urządzenia w dalszej części oczyszczalni. Wykonane działania doprowadzą do zwiększenia efektywności energetycznej oraz oszczędności.
- ◆ Zabudowa agregatów prądotwórczych-stacjonarnych w gm. Łodygowice i w Gminie Żywiec oraz układu dozowania substancji chemicznych w rejonie tłoczni P10 w Zarzeczcu w gm. Łodygowice.
- ◆ Budowa sieci wodociągowej o łącznej długości 61,13 km (w tym 36,91 km w Aglomeracji Żywiec oraz 24,22 km w Aglomeracji Węgierska Górka);
- ◆ Zasilanie w wodę sieci wodociągowej – budowa ujęcia wody, odcinka magistrali wodociągowej oraz stacji uzdatniania wody w Jelesni.

Faza II A projektu

Wartość Projektu

Całkowity Koszt Projektu: **253 960 209,15 PLN**
Wartość Dofinansowania: **123 697 030,30 PLN**

Planowane efekty Programu:

Poprawa gospodarki wodno-ściekowej przyniesie poniższe korzyści:

- ◆ zwiększenie dostępu mieszkańców do świadczonych usług w zakresie dostaw wody i odbioru ścieków;
- ◆ zmniejszenie eksfiltracji ścieków do środowiska oraz infiltracji wód gruntowych do kanalizacji;
- ◆ zapewnienie zasilania w wodę systemu sieci wodociągowych;
- ◆ optymalizacja pracy Oczyszczalni Ścieków w Ciężynie;
- ◆ zapewnienie awaryjnego źródła zasilania na kluczowych pompowniach sieciowych/ tłoczniach.

Realizacja Projektu umożliwi:

podłączenie do sieci kanalizacyjnej
7 803
mieszkańców

podłączenie do sieci wodociągowej
2 710
mieszkańców

Planuje się że cała inwestycja zakończy się

31.12.2022r.

Zlewnia Żywiec i Węgierska Górk

Aby sprawnie zarządzać powstałą infrastrukturą, teren projektu został podzielony na dwa obszary tj. Zlewnię Żywiec oraz Zlewnię Węgierska Górk.

Zlewnia Żywiec

Operator sieci:

Miejskie Przedsiębiorstwo

Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.

ul. Bracka 66

34-300 Żywiec

www.mpwik-zywiec.pl

Obejmuje gminy:

Żywiec, Gilowice, Jeleśnia, Koszarawa,

Lipowa, Łodygowice,

Radziechowy-Wieprz

Zlewnia Węgierska Górk

Operator sieci:

„Beskid-Ekosystem” Sp. z o.o.

Cięcina, ul. Graniczna 1

34-350 Węgierska Górk

www.beseko.pl

Obejmuje gminy:

Węgierska Górk, Milówka, Rajcza,

Ujszoły

Uszczelnienie istniejącej sieci kanalizacyjnej

Związek Międzygminny ds. Ekologii uszczelnia istniejącą sieć kanalizacyjną na Żywiecczyźnie w sześciu gminach powiatu żywieckiego. Część starszej sieci na terenie gmin charakteryzuje się wysokim stopniem wyeksploatowania oraz awaryjnością. W szczególności występują w nich liczne nieszczelności powodujące zjawisko infiltracji wód gruntowych do kanałów oraz zjawisko odwrotne – eksfiltracji ścieków do gruntów. Celem tej części inwestycji jest wyeliminowanie opisanych nieszczelności jak również zapewnienie odpowiednich parametrów technicznych rurociągów na dalsze lata eksploatacji

Kontrakty dotyczące uszczelnienia sieci:

I. Kontrakt 12e pn. „Uszczelnienie istniejącej sieci kanalizacyjnej w gm. Milówka”

Wykonawcą zadania jest F.H.U. INSTBUD Stanisław Boguta Spółka Jawna z miejscowości Gdów. Długość uszczelnianych kanałów wynosi **15 757,83 m**, a wartość kontraktu to **13 616 100,00 PLN BRUTTO**.

Planowana data zakończenia robót budowlanych: **wrzesień 2022 r.**

II. Kontrakt 13d pn. „Uszczelnienie istniejącej sieci kanalizacyjnej w gm. Rajcza”

Wykonawcą zadania jest WODPOL Sp. z o.o. z Żywca. Długość uszczelnianych kanałów wynosi **9 687,98 m**, a wartość kontraktu to **8 130 766,20 PLN BRUTTO**.

Planowana data zakończenia robót budowlanych: **grudzień 2022 r.**

III. Kontrakt 14d pn. „Uszczelnienie istniejącej sieci kanalizacyjnej w gm. Ujszoły”

Wykonawcą zadania jest F.H.U. INSTBUD Stanisław Boguta Spółka Jawna z miejscowości Gdów. Długość uszczelnianych kanałów wynosi **2 962,27 m**, a wartość kontraktu to: **2 349 300,00 PLN BRUTTO**.

Planowana data zakończenia robót budowlanych: **maj 2022 r.**

VI. Kontrakt 21h pn. „Uszczelnienie istniejącej sieci kanalizacyjnej w gm. Radziechowy Wieprz”

Wykonawcą zadania jest F.H.U. INSTBUD Stanisław Boguta Spółka Jawna z miejscowości Gdów. Długość uszczelnianych kanałów wynosi **9 893,98 m**, a wartość kontraktu to **8 742 840,00 PLN BRUTTO**.

Planowana data zakończenia robót budowlanych to: **wrzesień 2022 r.**

IV. Kontrakt 18-4 pn. „Budowa ok. 0,45 km i remont sieci kanalizacyjnej z przyłączami w gm. Jeleśnia (Korbiewów)”

Wykonawcą zadania jest F.H.U. INSTBUD Stanisław Boguta Spółka Jawna z miejscowości Gdów. Długość uszczelnianych kanałów wynosi **9 404,66 m**, a wartość kontraktu to **8 265 600,00 PLN BRUTTO**.

Planowana data zakończenia robót budowlanych: **wrzesień 2022 r.**

V. Kontrakt 20g pn. „Uszczelnienie istniejącej sieci kanalizacyjnej w gm. Lipowa”

Wykonawcą zadania jest WODPOL Sp. z o.o. z Żywca. Długość uszczelnianych kanałów wynosi **3 283,09 m**, a wartość kontraktu to **4 174 484,21 PLN BRUTTO**.

Planowana data zakończenia robót budowlanych: **maj 2022 r.**

W ramach wyżej opisanych kontraktów zostaną wykonane kompleksowe roboty mające na celu uszczelnienie i naprawę istniejących sieci kanalizacyjnych, studni kanalizacyjnych wraz z uporządkowaniem terenu po zakończeniu robót i uzyskaniu kompletu decyzji, zgłoszeń oraz koniecznych pozwoleń. Prowadzone działania to kolejny etap zaplanowanych działań ekologicznych w walce o lepsze i czystsze środowisko.

Włodarze na temat projektu

Anna Wasilewska
Wójt Gminy Jeleśnia

Dzięki 15-letniej współpracy ze Związkiem Międzygminnym ds. Ekologii w Żywcu obecnie każda miejscowość w Gminie Jeleśnia posiada sieć wodociągową i kanalizacyjną. Jest to dla nas niezmiernie ważna sprawa, gdyż Gmina Jeleśnia stawia na ekologię. Inwestujemy w tym zakresie, gdyż czyste środowisko stanowi wartość dodaną do walorów naszego regionu.

Jeleśnia

Miłówka

Jan Góra
Wójt Gminy Lipowa

Żyjemy w czasach, w których każda inicjatywa mająca na celu dbanie o środowisko, jest na wagę złota. Projekt „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie. Faza IIA” to ważny wkład w poprawę, jakości wód na naszych terenach, jak również flory, oraz fauny. Liczę, że ten projekt w perspektywie będzie jednym z wielkich filarów, bez których walka o czyste, naturalne Beskidy nie będzie możliwa.

Lipowa

Rajcza

Andrzej Pietra
Wójt Gminy Łodygowice

Przed przystąpieniem do projektu „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie” na terenie Gminy Łodygowice nie było ani jednego metra sieci kanalizacyjnej, zatem problem uregulowania gospodarki ściekowej był niezwykle pilny i istotny do rozwiązania. Inwestycja ta, realizowana przez Związek Międzygminny ds. Ekologii w Żywcu, ale przy dużym wkładzie finansowym gminy, była i nadal jest dla nas wielkim i kosztownym przedsięwzięciem inwestycyjnym, ale jednocześnie poniesiony wysiłek to inwestycja dla przyszłości naszej Gminy.

Łodygowice

Ujsoly

Maciej Mika
Wójt Gminy Radziejowy Wieprz

Realizacja projektu „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie” na terenie Gminy Radziejowy Wieprz, to niezwykle ważny krok w rozwoju wszystkich Sołectw. Pozytywne efekty odczuwają mieszkańcy, którzy żyją tu od pokoleń oraz inwestorzy. Budowa sieci kanalizacyjnej sprawiła, że poprawił się stan środowiska, zwłaszcza wzrósł poziom jakości wód i gleby.

Radziejowy
Wieprz

Żywiec

Włodarze na temat projektu

Robert Piętka
Wójt Gminy Miłówka

Za sprawą Projektu „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie” Miłówka stała się miejscem, które warto odwiedzać, bo jakość wód w naszych okolicach znacząco się poprawiła. To przede wszystkim zasługa Związku Międzygminnego ds. Ekologii w Żywcu, zasługa wszystkich Gmin, zrzeszonych w ZMGE i tego, że jesteśmy w stanie realizować duże Projekty, zgadzając się w kluczowych kwestiach, wiedząc że korzyści, jakie przyniosą są zdecydowanie większe, niżeli kłopoty pojawiające się przy realizacji tego typu przedsięwzięć.

Zbigniew Paciorek
Wójt Gminy Rajcza

Dzięki realizacji Projektu „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie” Gmina Rajcza może pochwalić się czystymi rzekami i potokami. W naszych górskich wodach nareszcie odradza się bogactwo ekosystemu, które niestety było mocno wyniszczone z powodu zanieczyszczeń. Niewątpliwym walorem jest również poprawa warunków sanitarnych i eliminacja uciążliwych, niepożądanych zanieczyszczeń.

Tadeusz Piętka
Wójt Gminy Ujsoly

To już prawie dekada odkąd do Ujsól wjechały pierwsze koparki zwiastując ściekową rewolucję w skali do tej pory niespotykanej. Na naszych oczach Ujsoly przeszły ekologiczną metamorfozę. To dobra informacja zarówno dla mieszkańców jak i dla tych, którzy od lat tłumnie przyjeżdżają do Ujsól w celach turystyczno – rekreacyjnych. Tu warto zamieszkać, warto wybudować dom, warto przyjechać na wypoczynek. Warto, bo to nie tylko gmina piękna, żyjąca rytmem swej bogatej historii, czystej natury, ale przy tym gmina z nowoczesną infrastrukturą sportową, rekreacyjną, turystyczną, no a teraz również i kanalizacyjną.

Antoni Szlagor
Burmistrz Miasta Żywiec

Osobiście jestem bardzo usatysfakcjonowany przede wszystkim z faktu, że kilkanaście samorządów gminnych potrafiło się ze sobą porozumieć w tak ważnej sprawie jaką jest realizacja tego projektu. Jest to z pewnością jeden z największych projektów grupowych z zakresu uregulowania gospodarki wodno-ściekowej realizowany w Polsce. Dzięki inwestycji teren Żywiecczyzny, który od lat przyciąga turystów, będzie mógł się szczycić czystymi rzekami, a same przedsięwzięcie pozwoli na uzyskanie unijnych standardów w zakresie jakości wód i ochrony środowiska.

Wyjątkowy Ekolaur

To wyjątkowe wyróżnienie dla Związku Międzygminnego ds. Ekologii w Żywcu. Za lata pracy na rzecz poprawy środowiska naturalnego w Żywcu, władze Związku odebrały wyjątkowe wyróżnienie, które jest świetnym ukoronowaniem wszelkich działań na rzecz budowy sieci kanalizacyjnej i sieci wodociągowej.

Polska Izba Ekologii w Katowicach wyróżniła Związek Międzygminny ds. Ekologii podczas jubileuszowej 20.edycji konkursu Ekolaury przyznając specjalną nagrodę Ekolaur XX-lecia za całościową realizację Projektu „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie”, który w sposób kompleksowy uregulował problem gospodarki wodno – ściekowej na Żywiecczyźnie.

Konkurs „Ekolaury 2021” został objęty patronatem honorowym przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Ministerstwo Infrastruktury, Marszałka Województwa Śląskiego, Przewodniczącego Zarządu Górnośląsko - Zagłębiowskiej Metropolii, Prezydenta Miasta Katowice oraz do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Wydarzenie ma zasięg ogólnopolski, skierowany jest do przedsiębiorstw, instytucji, organizacji pozarządowych i samorządów, które przyczyniły się do znacznej poprawy stanu środowiska naturalnego w naszym kraju. Ekolaury są przyznawane w dziewięciu kategoriach: Gospodarka wodno-ściekowa, Ochrona powierzchni ziemi, gospodarka odpadami; Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii; Ekoprodukt, zielone technologie; Edukacja ekologiczna, ochrona przyrody; Energooszczędność, efektywność energetyczna; Czysta Produkcja; Gmina, związek gminny przyjazny środowisku oraz Całościowa działalność na rzecz ochrony środowiska.

Każda awaria sieci kanalizacyjnej to wydatek, który obciąża Twój rachunek!
Działaj mądrze.
Zapobiegaj awariom.
Oszczędzaj pieniądze.

Toaleta
to nie
ŚMIETNIK

Czego nie należy wyrzucać do toalety?

- chusteczki nawilżane
- pieluchy jednorazowe
- podpaski
- ręczniki papierowe

Dlaczego?

Zatykają rury i uniemożliwiają swobodny przepływ ścieków.

Co można z tym zrobić? Wyrzucamy je do kosza na śmieci.

- oleje
- tłuszcze

Dlaczego?

Tężejąc w rurach, zmniejszają ich średnice i przyspieszają konieczność remontu sieci kanalizacyjnej w budynku.

Co można z tym zrobić? Olej należy zlać do pojemnika, zamknąć go i wyrzucić do kosza na śmieci. Po smażeniu patelnię najlepiej przetrzeć ręcznikiem papierowym, aby wchłonął resztki tłuszczu i wyrzucić go do kosza.

- patyczki kosmetyczne
- waciki kosmetyczne

Dlaczego?

Materiały tego typu nie rozpuszczają się w wodzie. Zbijając się w rurach w zwartą masę, stają się powodem zatorów.

Co można z tym zrobić? Wyrzucamy je do kosza na śmieci.

- lekarstwa
- strzykawki

Dlaczego?

Zawarte w nich substancje chemiczne są szkodliwe dla pożytecznych mikroorganizmów oczyszczających ścieki w biologicznej części oczyszczalni i powodują skażenie wód.

Co można z tym zrobić? W aptekach znajdują się specjalne pojemniki, gdzie można wyrzucić przeterminowane lekarstwa. Inne chemikalia należy przekazywać do punktów zbiórki odpadów.

- resztki jedzenia
- odpady kuchenne

Dlaczego?

Zalegając w rurach, sprzyjają rozmnażaniu się gryzoni.

Co można z tym zrobić? Resztki jedzenia wyrzucamy do kosza na śmieci, biorąc pod uwagę zasady segregacji, lub do kompostownika.

- materiały budowlane
- farby
- lakiery

Dlaczego?

Opadają na dno przewodów kanalizacyjnych, tworząc zwarte trudne do usunięcia zatopy.

Co można z tym zrobić? Materiały tego rodzaju należy przekazywać uprawnionym do tego firmom wywozowym.

Pamiętaj! Używaj płynów do mycia naczyń, proszków do prania, szamponów, tabletek do zmywarek, które ulegają biodegradacji. To bardzo pomaga w oczyszczeniu ścieków

Egzemplarz bezpłatny

Związek Międzygminny ds. Ekologii w Żywcu
ul. Ks. Pr. St. Słonki 22
34-300 Żywiec

www.zmge.zywiec.pl

tel. +48 (33) 861 28 98
fax. +48 (33) 860 20 53

 facebook.com/Zwiazek-Międzygminny-ds-Ekologii-w-Żywcu

 instagram.com/zmgezywiec

 twitter.com/zmgezywiec